

2. Kaminska N., Romanova N. The United Nations worldwide goal: achieve gender equality and empower. *Юридичний часопис НАВС*. 2017. № 2. С. 386–395

3. Романова Н.В. Гендерно-правова експертиза як складова механізму забезпечення гендерної рівності. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2019. № 19. С. 38–46.

4. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» 2005 р.

5. Дашковська О. Гендерна експертиза законодавства: методологічні аспекти. *Вісник Академії правових наук України*. № 4(47). 2006. С. 219–225.

6. *Гендерно-правова експертиза нормативно-правових актів / Головне територіальне управління юстиції у Дніпропетровській області*. Дніпро, 2019.

7. Питання проведення гендерно-правової експертизи: постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 997. URL: <https://minjust.gov.ua/m/pravovi-zasadi-provedennya-genderno-pravovoi-ekspertizi>.

8. Наказом Міністерства юстиції України від 27 листопада 2018 р. № 3719/5 затверджено Методичні рекомендації з проведення гендерно-правової експертизи актів законодавства та проектів нормативно-правових актів. URL: <https://minjust.gov.ua/m/pravovi-zasadi-provedennya-genderno-pravovoi-ekspertizi>.

Кахнич Катерина Олексіївна,

судова експертка сектору почеркознавчих досліджень, технічного дослідження документів та обліку відділу криміналістичних видів досліджень Тернопільського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України;

Грабовська Вікторія Володимирівна,
студентка 401 навчальної групи ННІ № 2
Національної академії внутрішніх справ

ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛАХ МВС УКРАЇНИ

Гендерна рівність – запорука розвитку суспільства та органів системи МВС. Міністерство Внутрішніх Справ підтримує ідеї рівності прав жінок і чоловіків у секторі безпеки та оборони та всіляко сприяє її забезпеченню

Рівність є основою демократичного суспільства, яке прагне до соціальної справедливості та поваги до прав людини. Питання гендерної рівності стали в багатьох країнах темою різноманітних

досліджень у політичній сфері, сфері освіти, громадської думки, зайнятості та міграції.

Серед показників, які вказують на наявність проблеми дискримінації в Україні, можна виділити низьку представленість жінок у парламенті (менше 12 %); у цілому за результатами виборів жінки склали 46 % у селищних і сільських радах, 28 % – в обласних, у радах великих міст, обласних центрів – 15 %. Тільки 6 % складають жінки на посадах міністрів і заступників міністрів;

За даними державної служби статистики розрив у оплаті праці чоловіків і жінок в Україні у 2017 р. становив 22,5 %, у 2018 – 21 %, у 2019 – 23 %, а у 2020 заробітна плата чоловіків перевищувала заробітну плату жінок на 22 %.

Сучасна державна політика України спрямована на досягнення рівності жінок і чоловіків у суспільстві, подолання всіх форм дискримінації за ознакою статі, створення необхідних соціальних і політичних передумов для реалізації та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя.

Починаючи з кінця XIX століття жінки почали працювати в органах внутрішніх справ. Так, у 1864 році вперше почали приймати жінок на роботу до Міністерства юстиції Російської імперії. Проте, у 1871 році було видано указ, який заборонив прийом жінок на службу. З 1916 року було дозволено наймати жінок для роботи у канцеляріях та діловодстві на одному рівні з чоловіками, однак їм не було надано права на присвоєння чинів та нагородження орденами.

Вперше експерименти щодо створення «жіночої міліції» в Україні були зроблені у тодішній столиці – Харкові. 22 жовтня 1920 року там було створено перший взвод жіночої міліції, який налічував 20 жінок. Для належної підготовки жінок до служби було розроблено спеціальний курс, програма якого передбачала розвиток знань основних положень Конституції, державного права, законодавства, а також вогневої та стрілецької підготовки.

У 1928 році було видано наказ Робітничо-селянської міліції УСРР №14 «Про використання жінок в органах Робітничо-селянської міліції УСРР», у якому зазначалися сфери, в яких дозволялося використовування жінок, до прикладу: робота щодо доручення повісток, проведення стягнень, вартування на зібраннях, проведення агентурної роботи щодо виявлення притонів, жінкам дозволялося проводити роботу в галузі дізнань.

Масовий прийом жінок на службу до міліції відбувся в роки Великої Вітчизняної війни, їх активно залучали для підготовки та перепідготовки співробітників органів внутрішніх справ. Наприкінці війни серед 24919 працівників ОВС налічувалося 7399 жінок, – це становило майже третину особового складу – 29,7 %. В цей період жінки обіймали різні посади, не були виключенням і керівні.

У наступні роки жінки продовжували службу в міліції, вже у 2007 році загальна кількість жінок в підрозділах органів внутрішніх

справ становила 40808 осіб, що становило 14,8 % від загальної чисельності працюючих. Серед працюючих жінок вільнонайманий склад становив 44,1 %, атестований склад налічував 10,6 %.

Станом на 1 січня 2011 року в Україні за даними ДКЗ МВС України, в ОВС навчаються, працюють і служать 240626 тисяч жінок (з них 23880 – атестований склад і 30525 – вільнонаймані), що складає 22,6 % від усіх працівників МВС України, якщо взяти вищі навчальні заклади та науково-дослідні інститути МВС – відсоток жінок тут сягає 49,4 %. Постійний склад жінок-співробітників від загальної кількості атестованих працівників ОВС складає: всього по МВС України – 13 %, територіальні та транспортні органи міліції – 12,8 %, ВНЗ та науково-дослідні установи – 29 %, внутрішні війська – 10,9 %, центральний апарат – 21,7 %. Можна спостерігати тенденцію зростання цих показників з кожним роком.

За словами заступника Міністра внутрішніх справ Катерини Павліченко, станом на 2019 рік загалом в структурі МВС України працюють 24 % жінок, 25 % в Національній поліції, 14 % – в Національній Гвардії, 78 % в Державній міграційній службі, 20 % – в ДСНС. Середня кількість жінок, які працюють на керівних посадах в МВС становить 16 % від кількості працюючих чоловіків.

Для сектору безпеки жіноцтво є важливою рушійною силою, оскільки воно завжди було активною частиною суспільства. Сьогодні жінки виявляють свою активність у тих сферах, де їхня підтримка є найбільш запитаною та актуальною. Розвиток гендерної політики в секторі безпеки сприятиме уникненню зайвої закритості й позитивно позначиться на загальному рівні обороноздатності країни.

Серед переваг гендерної рівності для сектору безпеки можна відокремити наступні: ефективність у реагуванні на потреби населення, ефективність забезпечення безпеки чоловіків, жінок, дівчат і хлопців, продуктивність умов праці, забезпечення вищої довіри з боку населення, дотримання міжнародних і національних зобов'язань у сфері утвердження гендерної рівності.

У 2018 році було створено Українську асоціацію представниць правоохоронних органів (УАППО) – це громадська організація, яка об'єднує жінок та чоловіків із різних правоохоронних агенцій. Основною метою діяльності Організації є консолідація зусиль членів для сприяння забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків в правоохоронних органах, захист прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема соціальних, економічних, культурних, творчих, та інших інтересів членів Організації.

Органам системи МВС вдалося посилити роль жінок в інституціях сектору безпеки та зменшити бар'єри для участі жінок в усіх сферах діяльності сектору безпеки.

Під час виконання Національного плану з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період від 2016 до 2020 року відбулися вагомі зміни, серед яких: скасовано заборону для

жінок сержантського складу займати бойові посади у Збройних Силах; прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях»; дозволено набір дівчат на навчання до військових та військово-морських ліцеїв; проведено ряд навчальних заходів для фахівців сектору безпеки і оборони, просвітницьких заходів для населення; продовжено фахову підготовку кадрів центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Безперечно важливим є здійснення контролю за реалізацією політики гендерної рівності, дотриманням національного законодавства відповідними органами державної виконавчої влади в секторі безпеки.

Процес впровадження рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у діяльності органів системи МВС – це важливий крок вперед у забезпеченні гендерної рівності. МВС є одним із перших відомств, де в апараті створено уповноважений підрозділ з дотримання гендерної рівності, внесені зміни до функціональних обов'язків керівників всіх рівнів органів системи МВС у частині дотримання принципу рівних прав та обов'язків жінок і чоловіків.

Список використаних джерел

1. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 8 верес. 2005 р. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>

2. Положення про Відділ з питань дотримання гендерної рівності Міністерства внутрішніх справ України : наказ МВС України від 31 серп. 2018 р. № 720. URL: <https://www.msp.gov.ua/documents/720.html>.

3. Жінки в органах внутрішніх справ України / К. Б. Левченко, О. А. Мар-тиненко. – К. : ТОВ «Видавництво «Телесик», 2008. – 56 с. URL: https://gender.org.ua/images/lib/zhinky_v_organah_vnutrishni.pdf.

4. Указ Президента України «Про вдосконалення роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків» № 1135/2005 від 26.07.2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135/2005#Text>.

Колесник Вікторія Анатоліївна,
наукова співробітниця Державного науково-
дослідного інституту МВС України

МАСКУЛІННІСТЬ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Останнім часом у світі посилена увага приділяється проблемам забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, вивчення яких відбувається через призму гендерного сприйняття. Більшість очікує від жінок і чоловіків лише прийнятну для них поведінку або реакцію на все що відбуваються у суспільстві. Відхилення від